

NOKUTs tilsynsrapporter

Grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket

Fagskolen Innlandet

Februar 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstille nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskolen Innlandet
Utdanningstilbudets navn:	Grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket
Nivå/fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Nettbasert med samlinger
Sakkyndige:	Morten Tofastrud og Jon Olav Forbord
Dato for vedtak:	10. februar 2015
NOKUTs saksnummer	14/502

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Morten Tofastrud
- Jon Olav Forbord

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Lysaker, 10. februar 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	3
2.1	Oppsummering	3
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	3
2.3	Konklusjon etter innledende vurdering	5
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	6
3.0	Oppsummering	6
3.1	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	6
3.2	Læringsutbytte (§ 3-2)	9
3.3	Utdanningas innhold og oppbygning (§3-3).....	11
3.4	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	14
3.5	Fagmiljøet tilknyttet utdanninga (§ 3-5).....	16
3.6	Eksamen og sensur (§ 3-6)	19
3.7	Infrastruktur (§ 3-7)	21
3.8	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	22
4	Tilsvarsrunde	23
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	23
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	25
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	25
5	Vedtak	26
6	Dokumentasjon	26
	Vedlegg 1:.....	27

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Fagskolen Innlandet søkte NOKUT 14. september 2014 om godkjenning av *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket* som fagskoleutdanning. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng som gis på deltid over 2 år. Undervisningen vil være nettbasert, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter.

Søker har allerede 26 godkjente fagskoleutdanninger med varierende antall fagskolepoeng fordelt på flere studiesteder:

- *anlegg*
- *automatisering*
- *barsel- og barnepleie*
- *bygg*
- *bygg og treteknikk*
- *byggningsvern*
- *datateknikk, drift og sikkerhet*
- *demens og alderspsykiatri*
- *elkraft*
- *forvaltning, drift og vedlikehold*
- *helse, aldring og aktiv omsorg*
- *helseadministrasjon og pasientrettede IKT- systemer*
- *klima-, energi- og miljøfag i bygg*
- *kreftomsorg og lindrende pleie*
- *logistikk og transport*
- *maskinteknikk*
- *maskinteknisk drift*
- *miljøarbeid innen rus*
- *møbel og innredning*
- *oppvekstfag*
- *planteproduksjon og driftsledelse*
- *psykisk helsearbeid*
- *psykisk helsearbeid og desentraliserte tilbud i psykisk helse*
- *rehabilitering*
- *tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid*
- *videreutdanning i veiledning*
- *økonomi og ledelse*

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.fagskolen-innlandet.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente utdanninger og opptakskrav til utdanningene stemmer ikke helt

overens med informasjonen NOKUT har. Det gis ikke informasjon om utdanningene *miljøarbeid innen rus* og *psykisk helsearbeid*. Dersom Fagskolen Innlandet ikke lenger tilbyr disse utdanningene må de informere NOKUT om dette. Utdanningene *byggningsvern, helseadministrasjon og pasientrettede IKT-systemer, oppvekstfag og planteproduksjon og driftsledelse* er ikke med i oversikten over studietilbud på tilbyders hjemmesider,¹ men det gis informasjon om utdanningene i venstremargen. Utdanningen *økonomi og ledelse* kalles i venstremargen for *fagskoleøkonom*. Tilbyder må informere NOKUT dersom de ønsker å endre navnet på utdanningen. Det gis ikke informasjon om utdanningen *bygg og treteknikk* som ble overtatt av Fagskolen Innlandet etter Stiftelsen Norges Byggskole 1. august 2014. Tilbyder må sørge for at hjemmesidene til enhver tid er oppdaterte. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

¹ <http://www.fagskolen-innlandet.no/Studietilbud/>

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Fra og med søknadsrunden med frist 15. februar 2014, vurderer vi om utdanninger oppfyller kravene i forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften). Vi vurderer også tilbyders kvalitetssikringssystem, styringsordning og reglement i lys av den nye forskriften, selv der tilbyder har fått dette godkjent før forskriften trådte i kraft.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

Tilbyders kvalitetssikringssystem, styringsordning og reglement er tilfredsstillende.

Etter innledende vurdering har søknaden gått videre til et sakkyndigpanel. Panelet har vurdert om læringsutbyttebeskrivelsen i søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Sakkyndigpanelet konkluderer med at læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Grunnlag for opptak

Opptakskravet til studiet er fullført og bestått videregående opplæring, utdanningsprogram naturbruk, eller opptak på grunnlag av realkompetanse. Grunnlaget for opptak ansees å være relevante kvalifikasjonene på nivå 4 i NKR.

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 1. september 2011, jf. NOKUTs sak 11/72. Ved søknader om nye utdanninger våren 2014, vurderte NOKUT tilbyders system for kvalitetssikring på nytt. I vurderingen anbefalte vi at det burde vurderes å sette klare måltall for kvaliteten i systembeskrivelsen og at det burde fremkomme i årshjulet når årsrapporten legges frem for styret. Det ble også anbefalt å diskutere aktuelle tiltak til forbedringer i årsrapporten i større grad. Tilbyder har tatt våre anbefalinger til etterretning, og det fremkommer nå at årsrapporten legges frem for styret i februar. I årsrapporten for 2013 diskuteres aktuelle tiltak til forbedringer i større grad enn i tidligere årsrapporter.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styreordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/75.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgavene som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem i styrevedtektene at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/75. Vi ser at tilbyder oppfyller kravet fra 1. august 2013 om at tilbyder skal ha bestemmelser om innpassing og fritak i reglementet.

Klageinstans

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Hos tilbyder er en særskilt klagenemnd med studentrepresentant klageinstans. Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Fagskolen Innlandet dokumenterer at de har samarbeid med aktører i yrkesfeltet, og nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. Det fremgår av søknaden og dokumentasjonen at samarbeidet omfatter utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen. Den sakkyndige komitéen vil også vurdere dette kravet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Fagskolepoeng

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

Vurdering

Utdanningen er på 60 fagskolepoeng og gis på deltid over to år.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Totalt antall arbeidstimer for studentene er oppgitt å være 1560 timer. Dette er innenfor rammen for en fagskoleutdanning på 60 fagskolepoeng (1500 til 1800 timer).

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.3 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.0 Oppsummering

Fagskoleutdanninga *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket* er ei utdanning som retter seg mot yrkesaktive innenfor landbrukssektoren. Opptakskravet er fullført videregående opplæring innen utdanningsprogrammet naturbruk eller realkompetanse. Utdanninga legger vekt på å drive framtidsrettet og etisk landbruksutdanning etter voksenpedagogiske prinsipper. Utdanninga gjennomføres over to år, og totalt timeantall er 1560 timer, som er det omfanget man forventer av ei fagskoleutdanning på nivå 5.1 i NKR.

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er ambisiøs, men lite konkret i omtalen av begreper som «faglig verktøy», «relevant regelverk» og «utvalgte målgrupper». Læringsutbyttebeskrivelsene i de enkelte emnene er imidlertid i tråd med NKR nivå 5.1. Den samlede arbeidsmengden og tidsbruken vil etter vår oppfatning være tilstrekkelig for å tilegne seg det beskrevne læringsutbyttet.

Mye av innholdet i studieplanen er meget generelt og gir studentene lite konkret å forholde seg til i omtalen av pedagogisk arbeid og vurderingsformer. De sakkyndige mener at dette må gjøres tydeligere slik at studenten har mulighet til å forstå hvilke krav som stilles og hvilke arbeider som teller ved vurdering. Dette synes særlig viktig med tanke på at søkere til ei slik utdanning først og fremst innehar praktiske kunnskaper og vil trenge god veiledning til nettbaserte studier.

De grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning ved Storsteigen videregående skole er til stede. Fagskolen Innlandet har et godt kvalitetssikringssystem med gode rutiner for regulering av forholdet mellom skole og student, men det mangler klare presiseringer for hva som gjelder utdanninga *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*. Skolen har et godt og stabilt fagmiljø med god infrastruktur. Sammen med et godt samarbeid med yrkesfeltet i regionen, ligger det godt til rette for å kunne gjennomføre ei god fagskoleutdanning.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.1.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Tilbyder har godt samsvar mellom opptakskrav i søknad, studieplan og reglement. Det formelle kravet til opptak er enten fullført og bestått videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet (unntatt *fiske og fangst, akvakultur, skogbruk, hest- og hovslagerfag, anleggsgartner- og*

*idrettsanlegg*s fag og *reindrift*) eller opptak basert på vurdering av realkompetanse. Forutsetningene kommer godt fram i søknaden og er gjort utfyllende greie for i studieplanen.

Vurdert etter målgruppa for studiet, er det godt samsvar mellom målgruppe og opptakskrav.

Opptak, poengberegning, vurdering og rangering av søkere gjøres av en egen opptaksnemnd, som består av fagskolens avdelingsledere og rektor. Rektor leder opptaksnemnda. Ved vurdering av realkompetanse, utvides opptaksnemnda med kvalifisert faglærer fra utdanninga det søkes til.

Vurderingen av realkompetanse baserer seg på gjeldende utdanningsprogram i videregående opplæring for utdanninga. Det fremgår av studieplanen at de som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse, må ha minst fem års relevant yrkespraksis eller skolegang. Det skal i tillegg dokumenteres tilstrekkelig grunnlag i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i VG 1 og VG 2 i yrkesfaglig utdanningsprogram. Tilbyder bør konkretisere hvilke kvalifikasjoner som anses som relevante for opptak til utdanninga på bakgrunn av realkompetanse. Bestemmelsene bør være så godt beskrevet at en søker forstår om han/hun har mulighet til å få opptak eller ikke.

I studieplanen er poengberegninga gjort greie for på en lettfattelig og god måte. Eventuell klage på opptak skal som enkeltvedtak behandles i henhold til reglementet. Klagen behandles først av de som har fattet vedtaket. Om vedtaket blir opprettholdt, oversendes klagen til fagskolens klagenemnd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør konkretisere hvilke kvalifikasjoner som anses som relevante for opptak til utdanninga på bakgrunn av realkompetanse.

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Tilbyder har samarbeid med yrkesfeltet, blant annet gjennom et eget fagforum som møtes minst to ganger i året for å diskutere behov for kompetansehevingstiltak i regionen. Dette samarbeidet har i flere år resultert i aktuelle fagkurs med god kvalitet og god deltaking. Fagforumet har også vært en viktig drivkraft bak utviklinga av søknaden om *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*, ved sida av å være en viktig bidragsyter for utviklinga av den ordinære undervisninga på skolen.

Basert på opplysninger i søknaden har skolen planer om å etablere et eget fagråd direkte tilknyttet utdanninga i *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*.

Gjennom inngåtte intensjonsavtaler med alle aktuelle bidragsytere fra næringa, har skolen et godt grunnlag for å sikre at studentene kan nå de overordnede læringsutbyttene innen kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Samarbeidsavtalene vedlagt søknaden viser samarbeid med Norsk Landbruksrådgiving i Nord-Østerdal, Bioforsk, NILF, Tine, med flere, og det fremgår av overskriftene

at samarbeidet gjelder utvikling og undervisning ved utdanninga. Skolen har gjennom samarbeidsavtalene sikret en god og relevant bredde i undervisninga og samarbeidet med fagfeltet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Vurdering

Utdanninga fører ikke til sertifisering av studentene. Dette punktet er derfor ikke relevant for den aktuelle utdanninga.

3.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Vurdering

Utdanninga i *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket* har ikke praksis som metode for læring. Det er derfor ikke aktuelt å inngå formelle praksisavtaler med arbeidsplasser i yrkesfeltet.

3.1.5 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Studiets omfang er oppgitt til å være 76 uker på deltidsstudium, noe som tilsvarer 38 uker på et heltidsstudium.

Timeantall er oppgitt under hvert enkelt emne slik:

- Driftsledelse og økonomi, 330 timer
- Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite, 410 timer
- Husdyrproduksjon, 490 timer
- Hovedprosjekt, 310 timer
- Laboratorieøvelser, 40 timer

Total tidsbruk er ifølge oversikten lik 1580 timer. Dette samsvarer ikke med oversikten i studieplanen som oppgir total sum til å være 1560 timer. Det er uansett i overenskomst med NOKUTs krav til totalt antall arbeidstimer for fagskole 1. Undervisninga vil bli organisert som samlingsbasert undervisning

(380 timer), veiledning via nett individuelt og i grupper (456 timer), laboratorieøvelser (40 timer) og selvstudier (684 timer). Dette gir også til sammen 1560 timer, og stemmer ikke overens med det totale timeantallet i oversikten.

Fordelingen av timer mellom de ulike emnene og på ulike arbeidsformer synes fornuftig. Nettbasert undervisning kan være utfordrende for studentene med tanke på å oppnå læringsutbyttet for de ulike emnene. Dette studiet har en arbeidsfordeling som burde være egnet med tanke på oppfølging av den enkelte student.

Det finnes imidlertid ingen oversikt som viser studentene hvordan arbeidstidene er fordelt når det gjelder arbeidsformer (undervisning, veiledning, egenarbeid, med mer) i de ulike emnene. Det er imidlertid grunn til å anta at denne fordelingen er ulik siden emnene har ulikt antall timer og siden arbeidsformene i emnene er ulike.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør synliggjøre hvordan forventet arbeidstid er fordelt mellom de ulike emnene.

3.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

NOKUT gjennomfører i 2014 og 2015 et forsøk hvor vi deler opp den sakkyndige vurderingen av en godkjenningssøknad i to. I den første delen vurderer et panel om læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) i den aktuelle søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og konkluderer med om søknaden er egnet for videre sakkyndig behandling.

Panelets vurdering

Struktur

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*, og deskriptorene er plassert under riktig kategori.

Nivå

Læringsutbyttebeskrivelsen ligger samlet sett på nivå 5.1 i NKR.

Utformet som en kompetansebeskrivelse

Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning.

Faglig innhold/profil

Læringsutbyttebeskrivelsens innhold er mer fagspesifikt enn de generelle beskrivelsene i NKR, men ikke så spesifikt at en hvilken som helst endring i utdanninga vil måtte føre til endring i læringsutbyttet. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre

utdanningsinstitusjoner, og gir innsikt i utdanningas faglige innhold og profil. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier.

Det er noen muligheter for å gjøre læringsutbyttebeskrivelsen mer tydelig. Flere steder er mange sentrale ord i den generiske beskrivelsen ikke tilpasset, men i stedet er fagfeltet utdypet svært grundig. Det er for eksempel ikke konkretisert hvilken type begreper, prosesser og verktøy som er relevante i utdanninga. Der det i den generiske beskrivelsen står «spesialisert fagområde», har tilbyder satt inn «driftsledelse og økonomi, grovfôrproduksjon og husdyrhold av sau og storfe». Dette er altså ei utdanning som tar opp i seg flere tilstøtende fagområder, det er derfor mulig at det ikke er hensiktsmessig å konkretisere deskriptoren mer.

Deskriptoren «forstår sammenhengen mellom egen bransje og resten av samfunnet og forstår bransjens samfunnsansvar, blant annet etiske og miljømessige dilemmaer innen planteproduksjon og produksjon av sauekjøtt, mjølkeproduksjon og kjøttproduksjon på storfe, og kan sette det inn i et bærekraftig perspektiv» under *kunnskaper*, kunne med fordel vært delt opp og gjort tydeligere. I tillegg ser den ut til å også dekke elementer fra generell kompetanse.

Under *generell kompetanse* er det noe uklart hvem de eksterne/utvalgte målgruppene kan være.

Disse utfordringene er felles for alle utdanningene tilbyder har søkt godkjenning for i denne søknadsrunden. Vi anbefaler at tilbyder går gjennom alle læringsutbyttebeskrivelsene for å gjøre det tydeligere hva som er ulikt, og hva som er likt, og for å søke å gjøre dem mer forståelige og tydelige på innholdet og formålet med utdanningene.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR

3.2.1 Sakkyndiges vurdering

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser er presentert identisk i søknaden og i studieplanen, og disse er uttrykt som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. De er fagspesifikt beskrevet og følger det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Læringsutbyttebeskrivelsene er skrevet i tråd med NKR, nivå 5. Studentenes yrkeskompetanse etter endt utdanning kommer frem av læringsutbyttebeskrivelsene. Studentene vil kunne arbeide i landbruksforetak eller forvaltning innen fjellandbruket etter fullført og bestått utdanning.

Det forventede læringsutbyttet er fagspesifikt beskrevet, men kunne vært tydeligere. Det er brukt flere generelle begreper under beskrivelsene av læringsutbyttet. Dette gjelder særlig begreper som «faglig verktøy, relevant regelverk og utvalgte målgrupper». Disse begrepene finnes i NKR, og de er overført uforandret til læringsutbyttebeskrivelsen uten å bli tydeliggjort for leseren. Innen landbruksnæringene finnes konkrete navn og uttrykk for disse begrepene, og det skulle dermed være mulig å konkretisere disse begrepene for studentene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør konkretisere generelle begreper som er brukt i læringsutbyttebeskrivelsene.

3.3 Utdanningas innhold og oppbygning (§3-3)

3.3.1 Utdanningas navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Tilbyder har valgt å kalle utdanninga «grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket». Studentene skal lære å bruke grovfôr som grunnlag for et lønnsomt husdyrhold, med særlig vekt på hold av storfe og sau. Stortingsmelding nr. 9 (2011-2012), «Velkommen til bords», som omhandler norsk landbruksproduksjon, nevner særlig grovfôrbaserte produksjoner som en bærebjelke i det norske distriktslandbruket. Spesielt fjellandbruket kjennetegnes ved produksjon av gras til grovfôrbaserte husdyrhold. Dette studiet er en del av arbeidet for å styrke kompetansen på denne typen landbruk.

Navnet på studiet vurderes som meget godt siden det ikke behøver å utdypes nærmere for å gi en dekkende forklaring på studiets innhold. Navnet gir inntrykk av å gi utdanning innenfor plante- og husdyrproduksjon, og beskriver således godt studiets innhold.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.3.2 Utdanningas innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Vurdering

Studieplanen gir gode presentasjoner av de ulike emnene, og hvert emne er delt inn i fire–fem hovedtemaer. Disse er konkretisert med flere undertemaer. I tillegg vil også beskrivelsene av læringsutbyttene for emnene si noe indirekte om innholdet i utdanninga, men dette har vi kommentert i kapittel 3.3.3 om utdanningas emner.

Dette studiet inneholder de elementer eller emner som det er naturlig at ligger innenfor utdanninga. I hovedsak gjelder dette produksjonsfagene planteproduksjon og husdyrproduksjon, samt driftsledelse og økonomi.

Tilbyder oppgir at det foreligger begrenset med lærestoff, noe som er en kjent utfordring på flere nivåer innenfor landbruksutdanning. De fleste lærebøkene som oppgis er mellom ti og tjue år gamle, og dette er et generelt problem. Tilbyder vil utvide fagstoffet med rapporter og nettsider fra fagmiljøene. Dette er viktig siden landbruket hele tiden er i utvikling når det gjelder kunnskap og driftsmetoder. Det virker ut fra studieplanen som om tilbyder er kjent med denne utfordringen og tar dette på alvor.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør utvide litteraturlista med nyere rapporter og nettsider fra fagmiljøene.

3.3.3 Utdanningas emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Studieemnene deles inn i:

- Driftsledelse og økonomi
- Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite
- Husdyrproduksjon
- Hovedprosjekt

Emnene er helhetlig beskrevet med inndeling i ulike temaer. Arbeidsformer, arbeidskrav, vurderingsform, litteratur og læringsutbytte er beskrevet for hvert emne. Selve emnebeskrivelsene er ryddige og strukturert fremstilt. Alle emnene inneholder deskriptorer fra alle tre kategoriene i NKR, (selv om dette for så vidt ikke er et krav).

Læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emnene gir en mer fagspesifikk og detaljert utfyllelse av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. I kapittel 7.3, vedlegg til studieplanen, vises læringsutbyttet for de ulike emnene i en tabell som angir sammenheng med den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Dette fungerer som en grei oversikt, og gir en noe tydeligere fremstilling av det overordnede læringsutbyttet.

Omfanget av studiet er ambisiøst, og siden landbruk gjerne er enkeltpersonsforetak setter dette krav til en allsidig kompetanse hos yrkesutøverne. Studiet vil gi studentene kompetanse innen driftsledelse og økonomi, noe som er viktig for å gi et helhetlig studium innen landbruksfag. Ved å innføre arbeid med et tverrfaglig hovedprosjekt som tar utgangspunkt i eget gardsbruk eller case, vil studentene knytte emnet «Driftsledelse og økonomi» sterkere sammen med produksjonsfagene. Dette anses som meget viktig for sammenhengen i utdanninga.

Det vil være meget god mulighet for at studentene oppnår læringsutbyttet for utdanninga ved hjelp av disse emnene. Beskrivelsen av sammenhengen mellom læringsutbyttet fra de ulike emnene og det totale læringsutbyttet slik den fremgår av søknaden anses også som meget god.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.3.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Navnet på studiet er «Grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket», og dette navnet brukes konsekvent i studieplanen og søknaden. Studieplanen gir generell informasjon i de første kapitlene (kapittel 1–5). Her omtales felles informasjon, organisering og arbeidskrav, vurdering og eksamen, sluttokumentasjon, samt begrepsavklaring av sentrale begreper for studiet. Denne delen inneholder mye felles informasjon for de utdanningene tilbyder søker godkjenning for. Informasjonen blir derfor på flere områder meget generell og innehar følgelig også vesentlige mangler. Studenten gis på enkelte områder lite konkrete opplysninger om det aktuelle studiet. Dette vil bli kommentert nærmere i kapitlene 3.4.1 og 3.4.2 om undervisningsformer og læringsaktiviteter, og i kapittel 3.6.1 om eksamens- og vurderingsordninger. Det er blant annet mangler i forbindelse med beskrivelsen av vurderingsordningene i studieplanen, og dette fører til at også kravet som vedrører studieplanen ikke er oppfylt.

En stor del av studieplanen er viet omtaler av de fire emnene i studiet. De ulike emnene har egen emnebeskrivelse med tilhørende læringsutbyttebeskrivelser. Emnebeskrivelsene inneholder temainndeling av det aktuelle emnet, i tillegg til omtale av arbeidsformer, arbeidskrav, vurderingsformer og litteratur. Emnebeskrivelsene er oversiktlige og konkrete. De gir en god beskrivelse av hva som forventes av studenten i løpet av studiet.

Kapittel 1.7 inneholder «Skjematisk oversikt emner og innholdet i studiet», og dette kapitlet angir tidsforbruk fordelt på de ulike emnene. Her omtales også 40 timer laboratorieøvelser. Innholdet i disse laboratorieøvelsene fremkommer ikke av emnebeskrivelsene. Det hadde vært mer oversiktlig om disse laboratorieøvelsene hadde blitt beskrevet under de aktuelle emnene. Innholdet i disse øvelsene burde vært konkretisert i studieplanen og begrunnet i læringsutbyttebeskrivelsene.

Studieplanen har i tillegg et omfattende vedlegg som inneholder supplement til det øvrige innholdet i studieplanen. Her finnes blant annet omfattende litteraturlister, skjema for sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse for emner og overordnet læringsutbytte (se kapittel 3.3.3 om utdanningas emner) og studiehjelp for studentene. I vedlegget legges det vekt på å beskrive arbeid med teoretiske studier og studentenes muligheter for utvikling av kunnskap. Denne inneholder felles informasjon for flere utdanninger tilbyder søker godkjenning for, og blir derfor meget generell. Hovedproblemet med slik identisk informasjon i ulike studieplaner, er at ikke all informasjonen vil være like aktuell for alle utdanningene. I tillegg er feil studiested oppgitt i studieplanen (på side 28 er det oppgitt at undervisninga vil foregå på Hvam videregående skole), og det skaper lett forvirring hos leseren. Tilbyder bør arbeide med å gjøre den generelle studieplanen mer tilpasset den aktuelle utdanninga.

Det er benyttet etablert standard for litteraturlister, men sidetallene i de ulike kildene er ikke angitt. Tilbyder oppgir at det vil bli lagt fram supplerende litteraturliste med sidehenvisninger ved semesterstart.

Studieplanen virker meget generell og noe rotete på grunn av ulogisk inndeling av kapitler og lite struktur på informasjonen. Særlig gjelder dette eksamensordningen som er nevnt under kapitlet for vitnemål og karakterutskrift, og ikke under vurderingsformer, samt at kapittel om litteratur er å finne

under kapittel 5, kalt begrepsavklaringer. Begrepsavklaringer kunne gjerne vært å finne tidlig i studieplanen, og ikke etter at begrepene allerede er brukt flere ganger i beskrivelsene. Studieplanen synes å ha mangler med tanke på å gi studentene konkret informasjon om undervisningsformer, arbeidskrav og vurderingsordninger.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må bedre tydeliggjøre omfang og innhold i vurderingsmapper, og hva som teller for karakteren i de ulike emnene, i studieplanen (se kapittel 3.6.1).

Tilbyder bør

- gjøre den generelle studieplanen mer tilpasset det konkrete studiet
- gjøre sammenhengen mellom den generelle informasjonen og emnebeskrivelsene tydeligere i de første kapitlene i studieplanen, slik at dette blir lettere for studentene å forstå
- angi hvilke emner som inneholder laboratorieøvelser, hva laboratorieøvelsene går ut på og hvordan disse bidrar til oppnåelse av læringsutbyttet
- angi sidetall for de ulike kildene som er oppgitt i litteraturlista

3.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.4.1 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Tilbyder oppgir at det vil bli gitt individuell veiledning underveis og etter gjennomførte oppgaver utover samlingene som er oppgitt til å være fjorten samlinger à to dager. Det vil også bli avholdt fire samlinger à tre dager som vies til forkurs i IKT og studieteknikk. Tilbyder oppgir flere steder i søknaden og studieplanen viktigheten av at studentene oppøves til kritisk tenking og refleksjon underveis i studiet. Det er lagt opp til bruk av diskusjonsforum i Fronter, og dermed til kommunikasjon mellom både lærer og studenter og mellom studentene.

Det fremgår av studieplanen (2.1 «Skjematisk gjennomføringsmodell»), at studentene vil få veiledning i basisgrupper fire timer i uka via nett og to timer individuell veiledning per uke via nett. Tilbyders oppfølging av studentene med henhold på tidsbruk, ressurser til veiledning og oppfølging av studentene er ikke tilstrekkelig beskrevet. Responstid for lærers tilbakemelding til studentene er heller ikke oppgitt. Dette må oppgis for nettbaserte utdanninger. Hvordan studentene skal oppøves til kritisk tenkning og refleksjon går ikke frem av søknad eller studieplanen, selv om dette nevnes flere steder i begge dokumentene. Tilbyder fremhever studentenes ansvar for egen læring. Det mangler imidlertid beskrivelser av hvordan oppfølging av studentene gjøres med tanke på individuell tilrettelegging, fravær, studieveiledning, med mer. Disse forholdene er avgjørende for å utvikle ansvar for egen

læring. Det henvises i studieplanen til kvalitetssikringsdokumenter som skal forklare mappemetodikk og prosjektarbeid. Disse er ikke å finne blant søknadsdokumentene.

Slik det er beskrevet i studieplanen er det pedagogiske opplegget mangelfullt både med tanke på innhold, på samlinger og med tanke på oppfølging av studentene mellom samlinger. Tilbyder oppgir heller ikke ressursbruk eller tidsangivelse for oppfølgingen av studentene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- oppgi responstid på lærers tilbakemelding på henvendelse fra student
- vise at veiledning og oppfølging av studentene skjer i tilstrekkelig grad
- vise til at det er avsatt nok tid og ressurser til veiledning og oppfølging av studenter

3.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Tilbyder legger til rette for bruk av e-læring ved å benytte læringsplattformen Fronter. Fronter vil bli tilrettelagt til bruk for å veilede, jobbe med oppgaver og føre dialog med studenten. Andre undervisningsformer som nevnes er forelesninger, gruppearbeid, prosjektarbeid, med mer. Det legges opp til en variert bruk av undervisningsformer. Fokus legges særlig på studentaktive læringsformer, og ansvar for egen læring presiseres flere ganger av tilbyder.

Utdanninga har en god fordeling mellom ulike undervisningsformer. Studenter som søker vil gjerne ha forkunnskaper og erfaring fra landbruk og bygdenæringer, og de vil således være godt tilpasset studiet når det gjelder faglig tilnærming. Det må imidlertid legges vekt på bruk av digital læringsplattform, krav til deltakelse på samlinger og kontinuerlig arbeid på læringsplattformen, dersom studentene skal kunne nå det forventede læringsutbyttet.

Studieplan og søknaden sier lite om fordelingen av de ulike undervisningsformene og læringsaktivitetene på de ulike emnene i studiet. For eksempel benyttes begrepet «praksisøkter» i emnebeskrivelsen for emne 3, «Husdyrproduksjon». Vi savner mer informasjon om hva som ligger i dette begrepet og hvor stort omfang disse øktene har. Tilbyder har bare oppgitt timefordeling i emnene og en skjematisk gjennomføringsmodell som utgangspunkt. Det er derfor vanskelig å vurdere om undervisningsformer og læringsaktiviteter burde vært annerledes i de ulike emnene.

Studentene vil ha obligatoriske arbeidskrav i form av laboratorieøvelser. Obligatorisk deltakelse i undervisningsaktiviteter utover laboratorieøvelser er beskrevet i studieplanen. Tilbyder bør vurdere om deltakelse på samlinger, fremføringer og veiledning i grupper skal være obligatorisk.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må vise hvordan fordelingen av undervisningsformer og læringsaktiviteter vektlegges i de ulike emnene.

Tilbyder bør vurdere innføring av obligatoriske arbeidskrav i viktige fellesaktiviteter

3.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanninga (§ 3-5)

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Tilbyder har i «kvalitetssikringssystem for Fagskolen Innlandet (FI)», dokument nr. 3.3.1, satt opp kompetansekrav til lærere. Hovedkravet er at undervisningspersonalet skal være universitets- og høyskoleutdannet og ha praktisk pedagogisk utdanning (PPU). I tillegg vektlegges lang praksis fra næringslivet/ offentlig virksomhet innen det fordypningsfaget det skal undervises i.

I kompetansekravet til lærere ved FI er det vist til NOKUTs krav til lærer- og instruktørkompetanse, som stiller krav innenfor fire kompetanseområder (a, b, c og d):

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanninga. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningas pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse for utdanninga
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

I merknad til punkt a) er det i kompetansekravet satt inn at tilbyder vurderer om langvarig yrkespraksis kan erstatte formell utdanning innen det aktuelle fagområdet. Som merknad til punkt d, er det understreka at yrkeserfaringa skal være oppdatert for å sikre at utdanninga til enhver tid er relevant for utviklinga innen yrkesfeltet. Kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden, oppgir altså generelle kompetansekrav for alle lærere ved Fagskolen Innlandet. Kravspesifikasjonen må være spesifikk for utdanninga *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*, slik at det fremgår hva slags fagområde

personalet (samlet) skal ha utdanning og yrkeserfaring fra. Det må også fremgå hva slags pedagogisk- og digital kompetanse som kreves hos undervisningspersonalet ved akkurat denne utdanninga. I tillegg må forholdstall mellom studenter og lærere oppgis i kravspesifikasjonen, slik det er gjort i søknaden.

Tilbyder har i søknaden lagt ved en tabell for undervisningspersonalet samt en egen tabell for både pedagogisk og faglig ansvarlig. Av tabellen over undervisningspersonalet går det fram at fire fast tilsatte ved FI vil ha undervisning og veiledning i utdanninga. Av disse fire har tre fast tilsetting i 100 % stilling og den siste i 50 % stilling.

Den faglig ansvarlige er tilsatt i 100 % stilling ved FI, og har 50 % stillingsandel i undervisning og veiledning i utdanninga.

Tabellen over undervisningspersonalet viser også at de formelle kravene til utdanning og pedagogisk kompetanse er oppfylt, og at den pedagogiske kompetansen er relevant for utdanninga.

Den pedagogisk ansvarlige har fast stillingsandel i utdanninga, og er ansvarlig for utviklinga av det pedagogiske opplegget i samarbeid med fagansvarlig, faglærere ved FI og innleide timelærere. Vedkommende har solid pedagogisk utdanning med både PPU og voksenpedagogikk. Ansvar og oppgaver er satt opp i tabellform både for pedagogisk og faglig ansvarlig for utdanninga. I tillegg er det tabellarisk oversikt over digital kompetanse og relevant yrkeserfaring. Det faste personalet har grunnleggende kompetanse i bruk av It's Learning, og vi mener at de derfor har de nødvendige forutsetningene med hensyn til at deler av utdanninga er nettbasert.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utarbeide en kravspesifikasjon for undervisningspersonale som er konkret og spesifikk for utdanninga.

3.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Vurdering

Ikke aktuelt ettersom utdanninga ikke inneholder praksis.

3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Oversikten over undervisningspersonalet viser at Fagskolen Innlandet, Storsteigen videregående skole, har et stabilt undervisningspersonale blant de som er knyttet direkte til planlagt undervisning i *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*.

Storsteigen videregående skole er et stort fagmiljø og har flere lærere med kompetanse innen fagfeltet enn de som er knyttet direkte til planlagt undervisning i *grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*. I tillegg har FI avtaler med samarbeidspartnere, som ved behov kan gi nødvendig undervisningshjelp.

I søknaden er forholdstallet mellom faglig ansatte og antall studenter oppgitt til 1:20.

Det store fagmiljøet som Storsteigen har å spille på, er derfor i stand til å løse utfordringer med sykdom eller annet fravær blant undervisningspersonalet på kort varsel.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Faglig ansvarlig er tilsatt ved Storsteigen videregående skole i full stilling som lektor med opprykk. Vedkommende har formell utdanning som cand. agric. fra NLH i 1981 med landbruksteknikk som hovedfagområde. Etter endt utdanning på NLH har vedkommende tatt tilleggsutdanning i økonomi, organisasjon og ledelse, strategi og teknologiledelse, med til sammen 45,5 studiepoeng. Han har pedagogisk utdanning fra Pedagogisk Seminar ved NLH og har arbeidet som lærer i elleve år, hvorav tre år som undervisningsinspektør/inspektør. I tillegg har han bred pedagogisk erfaring fra andre oppgaver. Oppgavene til den faglig ansvarlige er å utarbeide undervisningsplaner og undervisningsopplegg, bruk av pedagogiske metoder, opptak studenter, følge samlinger og evaluere undervisning sammen med studentene.

Fagskolen Innlandet har organisert gjennomføringen av studiet i team. Teamet skal sikre kvaliteten i studiet og tilrettelegge og tilpasse utdanningsløpet på en slik måte at studentenes totale læringsutbytte sikres i forhold til aktuell studieplan. Det er planlagt minst fem teammøter pr. år for deltidsklasser. Teamets arbeid ledes og koordineres av en teamleder som samarbeider med, og rapporterer til, avdelingsleder ved skolen.

Teamarbeidet skal prioriteres med hensyn på lærerdeltaking og studentmedvirkning. Ved bruk av eksterne lærerkrefter skal de delta i minimum fem møter pr. år. Dette systemet bør derfor gi muligheter til tett oppfølging med tilbakemelding/påvirkning fra studenter og lærere som gir mulighet til kursendring når det er behov for å sikre oppnåelse av læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.
--

Vurdering

Tilbyder oppgir i søknaden og studieplanen at mappevurdering skal brukes i tre av fire emner. Det skal gjennomføres underveisevalueringer som sikrer at studentene hele tiden har muligheter til å forbedre seg.

Kapittel tre i studieplanen heter «Vurdering og eksamen i de enkelte emner i studieplanen». Dette kapitlet omtaler karakterskalaen og kriterier for vurdering, men er lite oppklarende når det gjelder vurderingsform i de enkelte emnene. I emnebeskrivelsene beskrives vurderingsformene for emnene, og her fremkommer det at mappevurdering skal brukes i de tre emnene «Driftsledelse og økonomi», «Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite» og «Husdyrproduksjon». Hovedprosjektet vurderes med skriftlig eksamen, og med bakgrunn i denne avholdes muntlig eksamen. Det gis en samlet vurdering på skriftlig og muntlig eksamen for dette emnet.

Det nevnes også tester/prøver underveis i emnene «Driftsledelse og økonomi» og «Husdyrproduksjon». Det er ikke beskrevet hvor mye slike prøver teller for karakterer i emnene eller hvordan disse avholdes. I søknaden er det også nevnt underveisevalueringer som har til hensikt å sikre at studenten har tilegnet seg faktakunnskaper. Disse gis karakteren «godkjent» / «ikke godkjent», og vil følgelig ikke påvirke slutt karakteren i vurderingsmappa. «Godkjent» / «ikke godkjent» er for øvrig ikke godkjente karakterer. Tilbyder kan benytte «bestått» / «ikke bestått» jf. forskrift til fagskoleutdanning § 4.

Vurdering i form av mappevurdering synes å være fornuftig i de tre emnene hvor dette er oppført som vurderingsform. Det skapes imidlertid usikkerhet i søknaden og studieplanen rundt hva som er tellende i forhold til sluttevaluering i disse emnene. Dette gjelder også omfang av innleveringsoppgaver. Det står for eksempel i studieplanens generelle del at «[s]tudentene har mulighet til å forbedre seg gjennom hele studiet slik at det er Studentenes [sic] samlede kompetanse ved slutten av opplæringen som skal danne grunnlaget for sluttvurderingen» (studieplanen side 9). Informasjonen er ikke konsistent med hensyn til at det også står at «[d]et settes en emne karakter for hvert emne som avsluttes, og her brukes bokstavkarakter» (studieplanen side 10). Studieplanen gir med andre ord ikke noen god informasjon til studentene med hensyn til vurderingsformer, og studentene får følgelig ikke mulighet til å sette seg inn i dette før oppstart av studiet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- bedre tydeliggjøre omfang og innhold i vurderingsmapper, og hva som teller for karakteren i de ulike emnene – dette må komme klarere fram i studieplan
- klargjøre hvor mange mapeinnleveringer som tilhører hver vurderingsmappe og hvor mange mappebidrag som skal inngå i vurderingsmappa
- klargjøre hvor mange timer veiledning som er planlagt
- endre karakterene «godkjent» / «ikke godkjent» til «bestått» / «ikke bestått»
- klargjøre hvordan vektinga mellom mappene er tenkt, der hvor mappebidrag alene utgjør eksamen

Tilbyder bør gjøre studieplanen mindre generell og mer ryddig slik at den gir studentene mulighet til å sette seg inn i hva som vil kreves av dem.

3.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Sensurordningen er kort beskrevet i søknaden, og i tillegg fremgår det av søknadsvedlegget «Kompetansekrav lærere, FI» at dokumentet beskriver «krav til undervisningspersonale og sensorer». Som vi påpeker i kapittel 3.5.1 om undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse, må kravspesifikasjonen være spesifikk for utdanninga. Det må fremgå mer konkret hvilke krav dere til enhver tid stiller til sensorer ved utdanninga.

Tilbyderen har inngått intensjonsavtaler med arbeidsgiverne til to aktuelle sensorer, og disse er ført opp i tabell for undervisningspersonalet. Begge sensorer har god formell utdanning, cand. agric, og har i tillegg til fagutdanninga god kontakt med praksisfeltet som utøvende gårdbrukere ved sida av arbeid som forsker og rådgiver.

Basert på at de samme kravene skal gjelde for sensorer som for undervisningspersonalet, synes det som om sensorene har gode forutsetninger for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Emnekarakteren i prosjekt med faglig fordyping skal fastsettes på grunnlag av prosjektrapport, en muntlig del og en høring med sensor og lærer med utgangspunkt i prosjektrapporten. I søknaden er det noe uklart om det er ekstern sensor som skal brukes. Gitt at dette er tilfelle, mener vi at vurderinga av studentene vil skje på en faglig betryggende måte.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive mer spesifikt hvilke krav som stilles til sensorenes kompetanse i kravspesifikasjonen for undervisningspersonale ved utdanninga.

Tilbyder bør presisere om det er ekstern sensor som skal brukes ved sensur.

3.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Tilbyder viser til at Storsteigen har et relativt nytt og godt vedlikeholdt undervisningsbygg (byggeår 1999), som sammen med undervisningsrom ellers på skolen har god kapasitet. Undervisningsbygget har også egne grupperom til arbeid i mindre grupper og veiledningssamtaler.

Det planlagte klasserommet for fagstudiet har plass til 28 elever, og er utstyrt med alt aktuelt utstyr som tavle, Smart Board, trådløs nettoppkopling og strømtilgang til det antall elevplasser rommet er beregnet for. I noen rom er oppgraderinga med Smart Board ennå ikke helt ferdig. Rommet har i så fall tilgang til prosjektor.

Skolen har egen IT-leder som yter teknisk bistand og support til pedagoger, administrasjon og studenter. IT-lederen har 40 % stilling som IT-ansvarlig, men er som 100 % tilsatt ved skolen tilgjengelig alle dager. Skolen kan på den måten operere med en responstid på fem minutter for lærer og inntil ti minutter for studenter.

Oversikten over lokaler, utstyr, tekniske tjenester og IKT-tjenester, viser at skolen har god plass til studentene, og de rette rommene og utstyret for å sikre et godt arbeids- og læringsmiljø.

Skolen oppgir å bruke den læringsplattformen som Fagskolen Innlandet til enhver tid anvender, og at lærerne har lang fartstid med digitale læringsplattformer. Ved starten av studiet vil både lærere og studenter få nødvendig opplæring i bruk av læringsplattformen, for å sikre at studiet kan gjennomføres slik Fagskolen Innlandet sine dokumenter legger opp til.

Skolebiblioteket er betjent en til to dager i uka av bibliotekar i samarbeid med Alvdal bibliotek. De øvrige dagene er skolebiblioteket tilgjengelig gjennom selvbetjeningsordning. De dagene det ikke er bibliotekar på skolen er bibliotekstjenester lett tilgjengelig på det kommunale folkebiblioteket, som ligger i gangavstand 500 meter fra skolen. (Det er åpent alle dager utenom fredag og søndag.)

Det blir gitt opplæring i bruk av bibliotekstjenesten tidlig i studiet, blant annet med søk i bibliotekets katalog (Mikromac).

Skolens bibliotek abonnerer på en rekke sentrale fagtidsskrift og relevante aviser. I søknaden er blant annet fagtidsskrift som Bedre Gardsdrift, Buskap, Norsk Landbruk, Bondevennen, med flere, nevnt som sentrale for utdanninga.

Gjennom opplæring og god nettilgang, samt gode rutiner for IKT-oppfølging, er det lagt godt til rette for en god studiehverdag. Imidlertid bør tilbyder presisere om det er forutsatt at studentene disponerer egen PC. Det går heller ikke fram av søknaden om skolen har tilgang på spesiell programvare og om det er påkrevd i utdanninga, men vi antar dette er fordi utdanninga ikke krever den slags programvare.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør presisere i studieplanen om det er forutsatt at studentene disponerer egen PC.

3.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanninga anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- bedre tydeliggjøre omfang og innhold i vurderingsmapper, og hva som teller for karakteren i de ulike emnene – dette må komme klarere fram i studieplanen
- oppgi responstid på lærers tilbakemelding på henvendelse fra studenter
- vise at veiledning og oppfølging av studentene skjer i tilstrekkelig grad
- vise til at det er avsatt nok tid og ressurser til veiledning og oppfølging av studenter
- vise hvordan fordelingen av undervisningsformer og læringsaktiviteter vektlegges i de ulike emnene
- utarbeide en kravspesifikasjon for undervisningspersonale som er konkret og spesifikk for utdanninga
- oppgi hvor mange mappeinnleveringer som tilhører hver vurderingsmappe og hvor mange mappebidrag som skal inngå i vurderingsmappa
- klargjøre hvor mange timer veiledning som er planlagt
- endre karakterene «godkjent» / «ikke godkjent» til «bestått» / «ikke bestått»
- klargjøre hvordan vektinga mellom mappene er tenkt, der hvor mappebidrag alene utgjør eksamen
- beskrive mer spesifikt hvilke krav som stilles til sensorenes kompetanse i kravspesifikasjonen for undervisningspersonale ved utdanninga

Tilbyder bør

- konkretisere hvilke kvalifikasjoner som anses som relevante for opptak til utdanninga på bakgrunn av realkompetanse
- synliggjøre hvordan forventet arbeidstid er fordelt mellom ulike emner
- konkretisere generelle begreper som er brukt i læringsutbyttebeskrivelsene
- utvide pensumlista for utdanningen med nyere rapporter og nettsider fra fagmiljøene
- arbeide med å gjøre den generelle studieplanen mer tilpasset det konkrete studiet
- gjøre sammenhengen mellom den generelle informasjonen og emnebeskrivelsene tydeligere i de første kapitlene i studieplanen, slik at dette blir lettere for studentene å forstå
- angi hvilke emner som inneholder laboratorieøvelser, hva laboratorieøvelsene går ut på og hvordan disse bidrar til oppnåelse av læringsutbyttet
- angi sidetall for kildene som er oppgitt i litteraturlista
- vurdere innføring av obligatoriske arbeidskrav i viktige fellesaktiviteter
- gjøre studieplanen mindre generell og mer ryddig – slik den fremstår gir den studentene lite muligheter til å sette seg inn i hva som vil kreves av dem
- presisere om det er ekstern sensor som skal brukes ved sensur
- presisere i studieplanen om det er forutsatt at studentene disponerer egen PC

4 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 2. februar 2015 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar på sakkyndig rapport – søknad om godkjenning av fagskoleutdanning i grovforbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket, 60 fagskolepoeng, ved Fagskolen Innlandet, studiested Storsteigen vgs

Vi viser til sakkyndig rapport av 19.12.2014, Deres referanse 14/502-9.

Nedenfor følger våre tilsvar med kommentarer til de enkelte MÅ- og BØR-punkter. Det henvises til nummerering i sakkyndig rapporten. I tillegg følger det vedlagt en oppdatert studieplan, tabeller over undervisningspersonale og sensorer og reglement for studenter. Det vises også til våre kommentarer til avslagene på søknadene om godkjenning av fagskoleutdanning i landbruksfag.

Tilbyder må

- bedre tydeliggjøre omfang og innhold i vurderingsmapper, og hva som teller for karakteren i de ulike emnene – dette må komme klarere fram i studieplanen

I emnene 1-3 er kravet at det skal leveres to innleveringsoppgaver, et refleksjonsnotat, og dokumentasjon på andre utvalgte aktiviteter i en digital arbeidsmappe i Fronter. Se boksen arbeidskrav under det enkelte emne. I pkt 2.4 er «studiet» byttet ut med «emnet» slik at setningen blir: Studenten har mulighet til å forbedre seg gjennom hele emnet slik at det er studentenes samlede kompetanse ved slutten av emnet som skal danne grunnlag ved sluttvurderingen.

- oppgi responstid på lærers tilbakemelding på henvendelse fra studenter
FIs KS-rutine 1.3.2 Rutine for drift av nettbaserte utdanninger med samlinger beskriver dette, og er tatt inn i studieplanen: 2.5 Responstid og tilbakemelding til studenter
- vise at veiledning og oppfølging av studentene skjer i tilstrekkelig grad
Lagt inn ny tabell under 2.1 som viser antall timer veiledning pr emne, samt rutinen beskrevet i kap 2.5 og beskrivelser i kap 2.3 og 2.4 der det framgår hvordan veiledning gjøres både i grupper og individuelt.
- vise til at det er avsatt nok tid og ressurser til veiledning og oppfølging av studenter
Ny tabell er lagt inn, samt rutinen beskrevet i pkt. 2.5
- vise hvordan fordelingen av undervisningsformer og læringsaktiviteter vektlegges i de ulike emnene
Ny tabell under 2.1. Utdanningen har ikke praksis, men lab.øvelser ute i felt, i driftsbygninger og laboratorie.
- utarbeide en kravspesifikasjon for undervisningspersonale som er konkret og spesifikk for utdanninga
Se bakerst i vedlegget om undervisningspersonell og pedagogisk leder, nå med konkret kravspesifikasjon for grovforbasert husdyrproduksjon i fjellandbruket.
- oppgi hvor mange mappelinleveringer som tilhører hver vurderingsmappe og hvor mange mappebidrag som skal inngå i vurderingsmappa
I emnene 1-3 er kravet at det skal leveres to innleveringsoppgaver og et refleksjonsnotat, se arbeidskrav og vurderingsform under emnene.

- klargjøre hvor mange timer veiledning som er planlagt
Det er planlagt i alt 304 timer gruppeveiledning og 152 timer til individuell vurdering. Dette er også fordelt på emner. Se ny tabell under 2.1
- endre karakterene «godkjent» / «ikke godkjent» til «bestått» / «ikke bestått»
Endret i studieplanen, se pkt. 3 og under vurderingsform under hvert emne.
- klargjøre hvordan vektinga mellom mappene er tenkt, der hvor mappebidrag alene utgjør eksamen
Innledende tekst og overskrift i kap 3 er endret, og vurderingsordningen er tydeligere beskrevet i kap 3 og under emnene. Eksamen kun aktuelt for emne 4 hovedprosjekt.
- beskrive mer spesifikt hvilke krav som stilles til sensorenes kompetanse i kravspesifikasjonen for undervisningspersonale ved utdanninga
Eksterne sensorer er tatt inn, og krav beskrevet i krav til utdanning og praksis.

Tilbyder bør

- konkretisere hvilke kvalifikasjoner som anses som relevante for opptak til utdanninga på bakgrunn av realkompetanse
Minst 5 års yrkespraksis innen grovfor- eller husdyrproduksjoner. Er tatt inn i 1.8.
- synliggjøre hvordan forventet arbeidstid er fordelt mellom ulike emner
Dette er lagt inn i studieplanen i en egen tabell under 2.1.
- konkretisere generelle begreper som er brukt i læringsutbyttebeskrivelsene
Planen er gjennomgått og enkelte generelle begreper er endret i læringsutbytte for emne 2 og 3. Som eksempel er begrepet «relevant regelverk» spisset i læringsutbytte for emne 2 og 3. Likedan er digitale verktøy konkretisert med «(som nettbaserte planleggingsprogram hos Geno og Tine, og informasjon fra automatiske mjølkesystemer...»
- utvide pensumlista for utdanningen med nyere rapporter og nettsider fra fagmiljøene
Noen nyere artikler og ny lærebok er lagt til i emnet husdyrproduksjon, og pensumlista er oppdatert noe ellers.
- arbeide med å gjøre den generelle studieplanen mer tilpasset det konkrete studiet
Det er utarbeidet 4 planer innen landbruk, der en viss likhet er tilstrebet. Derfor er emne 1 lik. Dette er gjort for å styrke studentmobiliteten hvis det er behov for det. Se også neste punkt
- gjøre sammenhengen mellom den generelle informasjonen og emnebeskrivelsene tydeligere i de første kapitlene i studieplanen, slik at dette blir lettere for studentene å forstå
Studieplanen er gjennomgått og endret, enkelte presiseringer er foretatt innen bruk av lab.øvelser, vurderingsformer og dataprogrammer slik at sammenhengen mellom generell informasjon og emnene er bedret.
- angi hvilke emner som inneholder laboratorieøvelser, hva laboratorieøvelsene går ut på og hvordan disse bidrar til oppnåelse av læringsutbyttet
Laboratorieøvelser vil bli fordelt kun på emnene «Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite» og «Husdyrproduksjon». Se tabell under 2.1. Hva laboratorieøvelsene går ut på er angitt i tabell 1.10. Laboratorieøvinger vil gi en praktisk tilnærming og anskueliggjøre teorien slik som beskrevet i 2.2.
- angi sidetall for kildene som er oppgitt i litteraturlista
Dette er utført i studieplanen for de bøkene der større deler utgår.
- vurdere innføring av obligatoriske arbeidskrav i viktige fellesaktiviteter
Satt inn under 2.2: *Det er for hele studiet et krav om deltakelse ved alle samlinger, ekskursionser og laboratorieøvelser. Ved fravær har studenten ansvar for å innhente tapt undervisning. Det er generelt lov å ha fravær tilsvarende 15 % av studietiden.*

- gjøre studieplanen mindre generell og mer ryddig – slik den fremstår gir den studentene lite muligheter til å sette seg inn i hva som vil kreves av dem
Studieplanen er gjennomgått, noe er konkretisert og det er foretatt en rydding i kapitlene.
- presisere om det er eksterne sensorer som skal brukes ved sensur
Det benyttes eksterne sensorer med faglig kompetanse og lang erfaring Tatt inn som i kravspesifikasjon i tabellen over undervisningspersonale og sensorer.
- presisere i studieplanen om det er forutsatt at studentene disponerer egen PC
Ja, kravet tas inn i studieplanen.

Ivar Lien
rektor

Eivind Aaen
Storsteigen vgs
(Sign)

Vedlegg:

Studieplan for Grovforbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket
Krav til undervisningspersonale spesifikk for utdanningen
Tabeller over undervisningspersonale og sensorer

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilsvaret fra Fagskolen Innlandet på sakkyndigrapporten er gjennomgått og vurdert i henhold til mål- og bør-punktene. Det viser seg at det er gjort nødvendige endringer i studieplanen på alle mål-punkter. Det er også gjort endringer i studieplanen på grunnlag av bør-punktene.

Tilbyder bør vurdere om kravspesifikasjonen for undervisningspersonell er gjort unødvendig streng med hensyn til krav om pedagogisk kompetanse. Slik de står nå er kravene til pedagogisk kompetanse hos tilbyder strengere enn de kravene som stilles i fagskoletilsynsforskriften § 3-5 (1) b).

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningen *grovførbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket*, 60 fagskolepoeng nettbasert undervisning med samlinger, ved Fagskolen Innlandet som oppfylt. NOKUT godkjenner derfor utdanningen.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 14. september 2014 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for studiestedet Storsteigen videregående skole.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 14. september 2014, NOKUTs saksnummer 14/502-1
- tilsvaret datert 2. februar 2015, NOKUTs saksnummer 14/502-11

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- **Sivilagronom Jon Olav Forbord, Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag**
Jon Olav Forbord er uteksaminert fra Norges Landbrukshøgskole (nå NMBU) i 1979 med hovedkurs i jordkultur og plantekultur. Forbord var daglig leder og rådgiver i Stjørdal og omegn forsøksring fra 1. desember 1981, fram til den gikk inn i Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag. Hovedvekt var på rådgivning og forsøksarbeid i grovfôr, korn og potet. Etter sammenslåingen har han fortsatt som rådgiver i de samme kulturene, ved siden av ansvar for forsøksvirksomheten i sørdelen av Nord-Trøndelag. I perioden 2007–2010 hadde Forbord det faglige ansvaret for videreutdanningen i potet ved Høgskolen i Nord-Trøndelag. Han har deltatt med faginnlegg både på internasjonale og nasjonale fagsamlinger og er mye brukt som foreleser på etterutdanningskurs ved Mære landbruksskole og i andre fagsammenhenger.
- **Stipendiat Morten Tofastrud, Høgskolen i Hedmark, Institutt for jordbruksfag**
Morten Tofastrud har vært stipendiat i anvendt økologi ved Høgskolen i Hedmark siden 2008. Tofastrud er utdannet sivilagronom med studieretning husdyrfag, og har gjennomført pedagogisk seminar for landbrukslærere. Han har lang erfaring innen undervisning og utvikling av studier og planer innen husdyrfag, også for nettbaserte utdanningstilbud. Tofastrud har arbeidserfaring som jordbrukssjef i Elverum kommune og fra landbruksutdanningen ved Jønsberg videregående skole og Høgskolen i Hedmark.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.